

Täysistunto

Keskiviikko 6.11.2024 klo 14.00—16.27

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 154/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.13 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi valtion talousarviosta annettua lakia ja 12:ta muuta lakia.

Keskeisin muutos olisi, että valtion tilinpäätöksen yhteydessä esitettäisiin jatkossa valtiontalouden yhdistellyt laskelmat. Laskelmat antaisivat niin kansalaisille kuin eduskunnallekin aiempaa kattavamman ja yksityiskohtaisemman kokonaiskuvan valtiontalouden tuotoista ja kuluista sekä taloudellisesta asemasta.

Valtion tilinpäätöksen ja muun raportoinnin kehittämistä on käsitelty useissa eri yhteyksissä, muun muassa eduskunnan tarkastusvaliokunnan tilaamassa tutkimusjulkaisussa ”Eduskunnan budjetti- ja valvontavalta 1990—2020” sekä Valtiontalouden tarkastusviraston kannanotoissa. Esitettyjen kannanottojen mukaan valtiontaloudesta tulisi saada nykyistä kattavampi kokonaiskuva.

Yhdistellyt laskelmat kattaisivat valtion talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot ja valtion liikelaitokset. Laskelmat laatisi Valtiokonttori valtiovarainministeriön määrittämien kaavojen mukaan.

Lisäksi asetustasolla olisi jatkossa tarkoitus säätää laskelmista, joissa yhdisteltyihin laskelmiin on yhdistetty yksinkertaisemmalla laskentamenetelmällä olennaisilta osin valtiomisteiset yhtiöt. Yhdistellyt laskelmat esitetään laadittavaksi ensimmäisen kerran varainhoitovuodelta 2025 keväällä 2026.

Esitys lisää valtiontalouden läpinäkyvyyttä, mikä tukee eduskunnan budjettivaltaa ja antaa myös kansalaisille paremman käsityksen valtiontalouden kokonaisuudesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, poissa. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2024 vp

15.15 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies ja hyvä valtiovarainministeri, joka esittelitte äsken tämän asian! Tämä asia oli valtiovarainvaliokunnassa jo ennakkokäsittelyssä, ja kiinnitin tähän huomiota. Minusta tämä on erinomaisen hyvä muutos. Tietysti voidaan aina sanoa, että tämä on tekninen asia ja me täällä eduskunnassa käsittelemme välillä taloudelliselta vaikutukseltaan tuhat kertaa suurempia asioita, mutta kun kerran lailla on säädetty, millä tavalla tilinpäätös laaditaan, silloin joudumme tiettyjä pykäläiä muuttamaan.

Tämä palvelee ennen kaikkea meitä päättäjiä täällä. Olen kiinnittänyt huomiota siihen, että talousarvioon me käytämme ymmärrettävistä syistä valtavasti aikaa. Täälläkin keltaiset kirjat ovat läsnä koko ajan. Talousarvio on tietenkin tärkeä, se on varmaan vuoden tärkein asiakirja, mutta kuten se nimikin sanoo, se on arvio. Esimerkiksi nyt, kun meillä on lisätalousarvio käsittelyssä tältä vuodelta, pelkästään pääluokka 32, työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka, se eroaa kymmenellä prosentilla alkuperäisestä talousarviosta. Tilinpäätös on aina eksakti. Se on tarkka, mutta tietysti se on sieltä vuoden, puolentoista takaa usein sitten vasta meillä käytännössä täällä käytössä. Tämä, että me saamme nyt paremman kokonaiskuvan — ja nimenomaan käyttäisin sanaa kansanomaistettuna — niin, että tämä valtion budjettitalous, sitten rahastot ja liikelaitokset, ovat yhtenä kokonaisuutena nähtävissä, lisää meidän kykyämme ymmärtää tätä valtiontalouden kokonaisuutta. Tälläkin hetkellä nämä samat asiat tietysti ovat löydettävissä sieltä valtion tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen eri liitteistä, mutta se on paljon työläämpää ja hankalampaa, eli tässä mielessä tervehdin tätä muutosta. Jos mitään semmoista... — ei tämäkään kritiikkiä ole, mutta lievästi huvittavaa tästä löytää — ja jos oikein muistan, siellä oli arvio siitä, että yksi htv, yksi henkilötyövuosi, tarvitaan lisää nyt sitten tämän edellyttämän työn laatimiseen. No, se on varmasti perusteltua, että tällainenkin arvio on tehty, mutta kuulostaa tietysti kovin vähältä siinä yhteydessä, kun puhumme koko valtion henkilöstöstä ja herää aina kysymys, että eikö nyt töitä uudelleen järjestelemällä ja tehostamalla tämäkin htv olisi löytynyt ilman, että se on tänne erikseen niin sanotusti budjetoitu. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.